

Nederlands jeugdbeleid in multi ethnic Europe

De toekomst van de etnische jeugd in Europa ziet er somber uit. Abraham de Swaan had het laatste woord bij het onlangs te Amsterdam gehouden congres 'city-youth in multi ethnic Europe'. Hij was weinig optimistisch en refereerde niet eens aan de diverse projecten die tijdens het congres waren voorgesteld. Culturele minderheden, zo hield hij zijn gehoor voor, kunnen pas een wezenlijke bijdrage leveren aan onze samenleving en daarmee het respect verkrijgen dat zij verdienen, wanneer zij een reële sociaal-economische positie verworven hebben. Voorlopig kan aan degenen die bereid zijn de nodige offers te brengen, slechts een 'low job' en een onzekere toekomst geboden worden. Geen leuke dingen voor de mensen: met dans, muziek en sport wordt de samenleving niet veranderd. Er zijn offers nodig en mensen die ze willen brengen. Maar hoe mensen daartoe te brengen?

De Swaan noemde twee strategieën: een harde hand of innerlijke overtuiging. Op de laatste ging hij niet verder in. Mij lijkt die wezenlijk en de enig wenselijke. Mensen doen dingen die voorlopig – zeg maar tijdens hun leven – niet het beoogde resultaat opleveren slechts uit overtuiging en zelfrespect. De verzuilingsstrategie is in Nederland daarom zo effectief gebleken omdat de emancipatie vanuit een identiteitsbesef

kon worden geïnspireerd. De scherpe kanten van die eigen identiteit verdwenen bovendien vanzelf naarmate de emancipatie vorderde. De vraag is nu of deze strategie voor herhaling vatbaar is. Volgens Frits Bolkestein, zo kunnen we tijdens het congres in de krant lezen, zeker niet. Hij oppert zelfs de gedachte dat de verzuiling ook in Nederland een overbodige omweg was en propageert eenzijdige aanpassing aan de heersende cultuur. Dat vereist een harde hand, maar 'met durf en creativiteit' kunnen alle problemen worden opgelost.

Ik betwijfel het, zolang de analyse eerder zelfoverschatting en gebrek aan creativiteit verraadt. Nergens ter wereld is men er in geslaagd minderheden tegen hun wil te integreren. De vaderlandse geschiedenis leert dat de omweg van de verzuiling wèl resultaat opleverde. Jeugdbeleid kan er een strategie aan ontleen. Voor de meeste Nederlandse jongeren zijn identiteitsorganisaties overbodig en aan hun emanciperende taak mag getwijfeld worden. Het tot stand komen van eigen identiteitsorganisaties van etnische jongeren kan echter een belangrijke stap zijn op de weg naar emancipatie en integratie. Het is verheugend dat die gedachte inmiddels ook in de WVC-notitie 'Jeugdparticipatie' aangetroffen wordt. De durf en de creativiteit van etnische jongeren dienen bevorderd te worden. Bij een volgend congres worden dan hopelijk projecten van etnische jongeren getoond.

Jacques Janssen

Docent Cultuurwetenschappen Katholieke Universiteit Nijmegen